

VERSLAG

OVER

HET BESTUER EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE STAD

TURNHOUT,

DOOR HET

KOLLEGIE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN,

aen den gemeente-raed,

IN ZYNE OPENBARE ZITTING VAN DEN 10^{en} OCTOBER 1845.

VOORGEDRAGEN.

TURNHOUT.

BY BREPOLS EN DIERCKX ZONN.

Mync heeren,

Overeenkomstig de bepalingen van art. 70 der gemeente wet, hebben wy de eer UE. ons jaarlyksch Verslag over het bestuur en den toestand der zaken dezer stad te doen.

PERSONEEL DER ADMINISTRATIE.

Sedert ons laetste Verslag, zyn er geene veranderingen in het personeel der administratie voorgevallen, dan enkelyk dat het Zyne Majesteyt heeft behaegt den heer J. A. A. Dierckx, by zyn besluit van den 4^{en} november jl., n° 4,168, als Burgemeester dezer stad te benoemen.

GEMEENTE AMTENAREN.

Er hebben verscheydene veranderingen in het personeel der gemeente ambtenaren plaets gehad, namelyk : de benoeming van twee veldwachters W. Goelen en S. N. Ravers, den eerstgenoemden in vervanging van J. Michielsen, overleden, en den tweeden ten gevolge van uwe beslissing, welke eene zesde plaets van veldwachter heeft noodzakelyk gevonden. Sedert en wel op den 21^{en} september jl. is den veldwachter J.-B. Jansens overleden. Ook zyn er dry nieuwe keurmeesters, de genaemden J. Aerts, A. Geerts en A. Hendrickx, in vervanging van H. Marien en J. B. Peinen, welke door hunnen ouderdom niet meer in staet waren hunne functien naer behooren te vervullen, aengesteld geworden. Deze oude stads dienaers blyven hun leven gedurende, en zonder bezwaer voor de stad, volgens uw besluit van den 3^{en} january jl. hunne vorig genotene jaerwedde behouden, die gedelyk op het traktement van hunne opvolgers wordt gevonden.

Verders zyn nog benoemd geworden : den genaemden J. F. Hendrickx, is stadssergent, mede de plaets van wylen Adriaen Penen vervullende; J. B. Wouters, als hoofdbeampten van het stedelyk octrooi; M. Boogaerts, tot beampten van hetzelfde octrooi in plaets van J. Veekens, op pensioen gesteld; C. Boogaerts, als stads pompier, in vervanging van den voornoemden M. Boogaerts, alsmede dry nachtwakers en dry suppleanten nachtwakers, welke met hunne bejaerde voorgangers, de bepaelde be looning voor hunne diensten, overeenkomstig het deswegens goedgekeurde reglement, deelen.

STADS-SCHRIFTEN.

Het is UE. bekend, dat den eersten klerk, die te zamen de functien van archivist vervult, met verschillende werkzaamheden is belast; werkzaamheden welke hem dit jaer niet hebben toegelaten zich met de rangschikking der losse stukken op te houden. Wy voeden nogtans de hoop dat hy gemelde rangschikking in den loop van het aenstaende jaer zal kunnen voltrekken.

GEMEENTE REGLEMENTEN.

Het reglement over den dienst der nachtwakers, het welk door den Raed het voorleden jaer is opgemaakt geworden, is, na ons Verslag over het jaer 1844, door de bevoegde overheid goedgekeurd en ook in zwang gesteld.

Wy vertrouwen ook eerstdaags de goedkeuring te ontvangen van het onlangs door den Raed aengenomen ontwerp van reglement en tarief van het stedelyk octrooi, en hier door den financielen toestand der stad te zien verbeteren.

BURGERLYKEN STAND.

De registers van den burgerlyken stand worden by volharding niet al de zorgen en de nauwkeurigheid, die hunne belangrykheid vordert, gehouden, en de bestaende wetsbepalingen op dit stuk worden stiptelyk nagegaen. Hier na geven wy den vergelykings staet van den loop des burgerlyken stands, tusschen de jaren 1844 en 1843:

Jaar.	Geboort.	Overlyd.	Huwelyk.	Echtscheyd.
1844	463	373	116	"
1843	408	372	95	"
Verschil	{ in meer in min	{ 55 "	{ 1 "	{ 21 "

KIESLYSTEN.

De kieslysten over de jaren 1845 en 1844, geven by vergelyking den volgende uytslag op:

Jaar.	Kiezers voor de vorming		
	der wetgeven- de kamers.	van den pro- vinciellen raed.	van den ge- meente-raed.
1845	132	140	214
1844	133	144	202
Verschil	{ in meer in min	{ " "	{ 12 "

Deze lysten hebben geene aanleyding tot reclamen gegeven.

LYST DER JURY.

De lyst der personen die in onze stad als jury kunnen worden geroepen, beloopt voor dit jaar ten getalle van 48 en in het afgeloopen jaer was het zelve slechts 40.

BEVOLKING.

Het juist getal onzer bevolking kan niet geene zekerheid opgegeven worden, dan na de nieuwe opnemng der zelve; die kortelings zal plaats hebben. Ten eynde deze opnemng met gemak en nauwkeurigheid te kunnen doen, zyn de huizen reeds ingevolge den omzendbrief van den heer Gouverneur der Provincie dd. 14 january jl. (litta C. n. 24,287) genummeroterd. Door deze bewerking is het bewezen dat er in deze gemeente 2,924 huizen of wooningen bestaan. Diensvolgens vermeenen wy te kunnen verzekeren dat het getal der tegenwoordige bevolking ruym de 15,000 zielen overtreft.

GEMEENTE COMPTABILITEYT.

Inkomsten. — De stedelyke belastingen gekend onder den naem van octrooi, zyn de byzonderste inkomsten van de stad. Deszelfs administratie

verdient derhalve ook eene belangryke en aenhoudende zorg. Sedert dat den gemeente-Raed eenen hoofdbeambten heeft genoemd, die den dienst van de andere beambten regelt en nagaet, kunnen wy zeggen dat er onder deze ambtenaren meerder orde heerscht en dat dezelve meerder dienst doen dan tevoren. Ook zullen wy trachten de sluykery zoo veel mogelyk te doen beletten. Overigens is het te verhopen dat wy, zoo als reeds is gezegd, de goedkeuring van het onlangs opgezonden ontwerp van reglement en tarief van het octrooi, dat eenige verhoogingen op sommige voorwerpen ten doel heeft, eerstdaags zullen ontvangen en hier door deszelfs opbrengsten zullen zien verhoogen.

Het opgemeld octrooi heeft in 1844 opgebracht . . . . . fr. 41,640-70.
en in 1843. . . . . " 41,132-85

Verschil in meer . . . . . fr. 507-85
De andere inkomsten der stad zyn allen min of meer verminderd.

Begrooting van 1845. — De stedelyke begrooting voor het loopende dienstjaar 1845 is door de bestendige Deputatie van den provinciellen Raed, in zyne zitting van den 27 december jl. vastgesteld, te weten:

De ontvangsten op . . . . . fr. 96,901-73
de uitgaven op . . . . . " 83,033-03

en het overschot op . . . . . fr. 3,868-10

Op welke laatste som den Raed in den loop dezes jaers dry verschillende credieten bedragende zamen fr. 1,394-63 heeft geopend en welke ook door de voormelde Deputatie zyn goedgekeurd.

Ook is het te vermoeden dat de begrooting voor 1846 eenigzins zal moeten worden verhoogd ten eynde byzondere maetregels tot het welzyn en in het belang der inwooners te kunnen doen uytvoeren.

Lasten en schulden. — Door de afleggingen die in het voorledene en in het loopende jaer op de gevestigde schuld hebben plaats gehad, bedraegt de zelve nog slechts. . . . . fr. 65,187-57

De in 1819 en 1823 gelyquideerde eyschbare schuld, ten jaerlykschen interest van 3 1/2 %, bedroeg . . . . . fr. 107,707-89.

Hier op is er tot heden toe afgelegd geworden de som van 87,390-43

Dus zal er nog resteren . . . . . 20,317-46 fr. 20,317-46

Totaal der lasten en schulden die nog ten laste der stad blyven bestaan. . . . . fr. 85,505-03

Leeningen. — Het laatste 10de gedeelte van de som van ned. f. 5000., of francs 10,582-01, door den heer Regent van België den 8^{en} mey 1831, als verschot aen de stad verleend, zal nog in den loop van dit jaer worden uytbetaeld.

Financiële gesteltenis. — Alhoewel de stad niet geene zware schulden is belast, blyft deszelfs financielen toestand steeds ongunstig, vernuits denzelven buyten het octrooi weynig eygene inkomsten heeft, en daerenboven aen den bureel van weldadigheid en andere liefdadige gestichten tot

onderstand onzer behoeftige volksklas jaarlyks omtrent 22,000 francs moet uitkeeren. Den gezegden onderstand die ruym de helft van den opbrengst van het octrooi wegneemt, belet ook dikwyls de stad van verbeteringen en nuttige werken, die het algemeen belang vorderen, ten nytvoer te brengen.

LIEFDADIGE GESTICHTEN.

Bureel van weldadigheid. — De leden dezer administratie verdienen by voortdoring den grootsten lof en onderscheyden zich steeds door aenhoudenden yver, menschlievendheid en neerstigheid in het uytoefenen hunner functien die jaarlyks, door de aengroeying der arme volksklas, moeyelyker worden.

De inkomsten van den bureel, vereenigd met den grooten onderstand van fr. 18,000, die de stad bybrengt, zyn niet meer toereykend om in deszelfs behoeften te voorzien. Nogtans heeft het bezigen der behoeftige personen, die van het bureel moeten worden ondersteund, tot het onderhouden der buertwegen, wel is waer tot nu toe ook eenigzins tot hulpmiddel gestrekt. Ook moet men bekennen, dat, niet tegenstaende dat de graving van de Kempische Yaert menige personen van deze stad en derzelve omstreken werk verschaft, welke hierdoor aen hunne behoeften kunnen voldoen, de mislukking van den aerdeppelngst, die in een gewoon jaar het twee derde gedeelte van het voedsel der armen is, eenen droevigen en ongelukkigen winter doet voorzien. En daer de stad zich in de onmogelykheid bevindt, grootere sommen aen gemeld bureel toestaan, kunnen wy de opgemelde administratie niet genoeg opwekken, om in dezetroevige omstandigheden de welwillendheid van het Gouvernement, zoo als wy reeds hebben gedaen, in te roepen, ten eynde onze behoeftigen mede te helpen ondersteunen. Wy hebben alle vertrouwen dat het Gouvernement alle maatregels zal nemen om het ongelukkig lot der arme volksklas zoo veel mogelyk en krachtadiglyk te verzachten.

Burgerlyke Godshuizen. — De bestiering der Godshuizen verdient ook by aenhouding eene dankbare en lofwaardige melding. Wy durven verhopan dat de zelve door alle mogelyke spaerzaamheid aen te wenden, niet verpligt zal zyn van aen de stad meerderen onderstand, die de zelve echter ook niet zoude kunnen toestaan, te moeten vragen. Overigens vertrouwen wy dat de onderscheydene gestichten der Godshuizen wegens hunne behoeften, zich onderling hulp en bystand zullen verleenan.

Bedelaers-werkhuys te Hoogstraten. — Het getal bedelaers die de stad te Hoogstraten heeft te onderhouden, is met vier verminderd. Dit getal beliep op 1° july jl. tot 12 en op het zelve tydstip in 1844 tot 16. Doch het is te vreezen dat dezelve dezen winter merkelyk zullen vermengvuldigen.

OPENBAER ONDERWYS.

De oprigting van eene lagere hoofdschool alhier ter stede, heeft eenige veranderingen in den toestand der lagere scholen gebragt.

De in standbrenging dezer school strekt tot eene merkelyke bevordering van het onderwys, en deszelfs nut wordt door het algemeen besef. De verschillende vakken van onderwys worden in deze school, behalve van

eenen directeur-hoofd-onderwyzer, door nog dry onderwyzers en eenen assistent gegeven. Ook is het toevoorzigt dezer school aen eene administratieve commissie van zeven leden, waer van er vier uyt den gemeente Raed zyn gekozen, toevertrouwd. — Buyten de levering der lokalen heeft de stad dit jaer tot onderstand 700 fr. moeten bybrengen, doch het is te verhopan dat deze nuttige school welhaest met de 3000 francs, die het Gouvernement haer jaarlyks toekent, zonder geldelyken onderstand van wege de stad, zal kunnen bestaan en bloeyen.

De anderlagere gemeente scholen, die dagelyks meer en meer worden bygewoond, en waer voor de stad, buyten de lokalen, jaarlyks omtrent 2800 francs moet uitkeeren zyn de volgende :

De stads armen school; de school van den heer H. Verschueren, en die te Oud-Turnhout, te Severdonck en te Schoonbroeck.

Ook wordt er niet alleen in de stads armen school, maer in al de voorgenoemde het onderwys aen de regthebbende kinderen kosteloos verschaft, en men betracht in alles aen het doel der wet op die wyze te voldoen.

Verders verdienen de byzondere- als mede de zondag scholen eene loffelyke melding, en allen voldoen aen het doel dat strekt om een behoorlyk onderwys en opvoeding aen de jongheyd te geven.

Middelbaar onderwys. — In de vrees van het kollegie, voortyds door wyten den heer De Nef bestierd, te verliezen, heeft den gemeente-Raed niet gaerzeld van aen een geestelyk genootschap de middelen te verleenan tot voortzetting van het zelve. En alhoewel de stad voor de behouding van dat kollegie genoodzaekt zal zyn eene geldelyke opoffering te doen, durven wy met grond verhopan dat deze opoffering niet zal kunnen opwegen tegen een goed en uytgebreyd onderwys voor alle standen ingerigt, en dat de kinderen van onze inwooners met kleyne kosten zullen kunnen verkrygen; het gene men voor dezen alhier nooyt gezamentlyk konde bekomen.

Wy houden ons thans bezig om de lokalen tot voornoemd onderwys benoodigd, te doen approprieren.

Het bezigen der lokalen, heeft de verplaatsing van ons kleyn garnizoen noodzakelyk gemaekt. Ten dien eynde heeft den Raed goedgevonden een lokaal, daertoe byzonder wel geschikt en waer tevens eene vleeschhal zal kunnen worden ingerigt, aen te koopen. De sommen hier toe noodig zal men vinden in den verkoop ook door den Raed besloten der overblyfselen van de voormalige Paterskerk aen de religieusen van het H. Graf. Wy hebben alzoo het vooruytzigt deze kerk weder tot den godsdienst bestemd te zien.

Wy twyffelen niet of deze belangryke besluyten zullen door de hoogere overheyd worden goedgekeurd.

Teekenschool. — De zilveren medailles, die wy nu sedert dry jaren van het Gouvernement ontvangen voor de leerlingen der teekenschool, die zich het meest onderscheyden, veroorzaken een byzonder goed nytwerk-sel en porren dezelve tot meerder yver aen. De teekenschool wordt gewoonlyk door meer dan 150 leerlingen bygewoond, die in het algemeen veel voortgang doen.

OPENBARE GEZONDHEIDS GESTELTENIS.

De openbare gezondheids gesteltenis is in onze stad by voortdoring zeer voldoende: geene byzondere kwaedaerdige ziekten hebben alhier geheerscht, nogtans zyn er verschillende kinderen ten gevolge van den kinkhoest overleden.

POLICIE, JUSTICIE EN GEVANGENHUYZEN.

Den heer Burgemeester, als het hoofd der policie, wendt alles aen om de menigvuldige hout- en strooysel dieftens, die sedert eenige jaren merkelyk zyn vergroot, te doen beletten. Hy spaert zich geene moeyten om de beambten met de policie belast, hunne pligten voor oogen te houden en hen tot eene gedurige waakzaamheid aen te porren. Hy vertrouwt tevens door zyne aenhoudende zorgen, zyn doel te berryken, en de eygendoms schendingen, hoe moeyelyk ook in eene groote gemeente zoo als Turnhout, te beteugelen, te doen verminderen. Ook stelt hy zich voor van in het vervolg de reglementen op de kuysching der rivieren en waterloopen, welke nog veel te verlangen overlaten, en waer van men het algemeen nut niet genoeg schynt te begrypen, stiptyk te zullen doen uytvoeren en tevens te trachten deze uytvoering zoo min mogelyk bezwaard te maken.

Justicie. — Ten gevolge van de meerdere waakzaamheid welke de veldwachters hebben aen den dag gelegd, zyn er in 1844 in onze gemeente 213 personen, door de regtbank van enkele policie gevonnisd geworden, en in 1843 slechts 160.

Gevangenhuyzen. — Den dienst der gevangenhuyzen wordt by voortdoring op eene zeer voldoende wyze verrigt.

Verlichting. — Wy hebben dit jaer vier nieuwe reverbeers aangekocht, welke zullen worden geplaatst alwaer dezelve het meeste noodig zyn. Men zal ook trachten jaerlyks hiervoor eene kleyne som te gebruyken, om alzoo eenige noodige verbeteringen aen de verlichting der stad te kunnen toebrengen.

Brandspuyten. — Den dienst der pompsters is voor onzestad wel ingerigt, en zal zekerlyk by voorkomende gevallen groote diensten bewyzen. Ook zyn de brandspuyten alle in goeden staet, dusdanig dat men voor deszelfs onderhoud geene buytengewoone onkosten zal hebben. Den reddings zak, welken wy onlangs van het Gouvernement hebben bekomen, is reeds door de pompsters beproefd geworden, en deze nuttige uytvinding heeft ten volle aen de verwachting beantwoord.

Wy mogen ons ook gelukkig achten van sedert twee jaren geen een brandgeval in onze gemeente te hebben moeten betreuren.

Publicke magt. — De bewerkingen wegens de uytvoering der wetten over de nationale militie worden altyd met nauwkeurigheid nagegaen en er is geen eene reclamatie van beroep by de bestendige Deputatie van den provincialen Raed geschied. Het contingent voor onze stad, dat voor 1844 op 32 was bepaeld, is voor het loopende jaer het zelfde gebleven. Het getal der ingeschrevene lotelingen dat in 1844 op 157 beliep, was dit jaer slechts 124. Er zyn geene wederspanningen geweest.

GEMEENTE WERKEN.

Bouwingen. — Behalve den gewoonen onderhoud der stads gebouwen heeft men in den loop van dit jaer, een wel geschikt lokaal van het stadhuis voor een kantoor van den heer Commissaris van Policie in orde doen brengen, alsmede den entrepot onder het genoemd stadhuis doen vergrooten. Men is thans nog bezig met een gedeelte muur aen het gemeente kerkhof te doen maken, welkers voltrekking men in 1846 zal trachten te doen uytvoeren. Ook wordt er zoo als men reeds heeft gezegd, vlytig gewerkt, om eenige lokalen voor het kollegie van middelbaer onderwys te approprieren.

Overigens zullen wy, ten eynde nog eenige verbeteringen en noodzakelyke werken aen de stads eygdommen te kunnen doen toebrengen, verpligt zyn, een grooter crediet voor het toekomende jaer te vragen.

Stads putten en pompen. — Men heeft dit jaer eene pomp op eenen bornput in de Potterstraet geplaatst, en daer zal nog kortelings eene pomp op den nog bestaenden bornput in de Otterstraet worden gesteld. — Wy zullen trachten om de nog twee overblyvende bornputten in de stad in den loop van 1846 en 1847 door pompen te doen vervangen.

Bruggen en goten. — Daer de houten brug op den Schuerhovenschen dyk en de Broombrug, als mede de Rooyische en Vischbeekbrug door hunnen gebrekkigen en onvolmaecten toestand, den asloop der waters merkelyk verhiinderen, en zelfs jaerlyks aen menige eygenaers schade veroorzaken, zoo zyn wy voornemens deze op eene behooryke wyze te doen verbeteren. Doch daer de gemeente Vosselaer in den onderhoud van de Broom- en Vischbeekbrug de helft moet bybrengen, zullen wy over deze te doene verbeteringen alvorens met het bestuer van genoemde gemeente handelen. — Er moeten ook verschillende houten goten worden geplaatst, derhalve is er eene verhooging aen het kleyn en onvoldoende crediet, dat gewoonlyk hier voor wierd toegestaan, hoogst noodzakelyk geworden.

Beplantingen. — De stad heeft sedert eenige jaren, by gebrek aen crediten, weynige beplantingen gedaen, en daer er nog verschillende wegen kunnen worden beplant, zoude het te wenschen zyn, dat den gemeente-Raed in de opvolgende jaren hier voor een grooter crediet toestond. Het besteden van eenige gelden voor de stads beplantingen, zoude behalve dat men hier mede aen eenige behoefstige werk zoude kunnen verschaffen, de wegen verscrayen, en bovendien zoude de stad van de hier voor gebruykte sommen een goeden intrest kunnen verhoppen, en alzoo na eenige jaren door de jaerlyksche beplantingen hare inkomsten zien vergrooten.

Rivieren en waterloopen. — Door de opbreking der heyden, welke in deze en omliggende gemeentens sedert eenige jaren zyn geschied, ondervindt men dagelyks, dat de rivieren en waterloopen die deze gemeente doorkruysen, thans meer dan het dubbel van het water dan voordezen moeten dragen. Diensvolgens zyn deze ontoereykend geworden en veroorzaken ook dikwyls overstromingen ten nadeele der aangelanden.

De smalte der rivieren belet ook dat er nog vele leegten van ons grond-

gebied, welke goed tot cultuur zouden kunnen worden gebracht, gedurig by gebrek aan eene voldoende afwatering, overstroomd zyn, en geen nut of inkomsten noch voor het volk, noch voor het Land opbrengen.

Wy hebben ook, doch zonder resultaat, in de vorige jaren aan de provinciale overheid berigt gegeven, van eenige hinderpalen, welke op het grondgebied van gemeenten benedewaarts de onze gelegen, bestonden, en die gevolgentlyk den afloop der waters merkelyk waren belettende.

Ofschoon wy voornemens zyn, de wegruyming dezer hinderpalen andermaal te verzoeken, ware het te verlangen dat de provinciale overheid, in het algemeen belang, maatregels nam, om den afloop der waters zoo veel mogelyk, het zy door het doen verbreden of verdiepen der rivieren, dede verbeteren, en eene strenge waakzaamheid over de watermolens en andere fabrieken op de rivieren gevestigd, die in het algemeen veel nadeel aan de afwateringen toebrengen, deed uytoefenen.

LANDBOUW.

Den landbouw blyft steeds door de hooge pryzen der granen bloeyen, en de genegehyed tot denzelven neemt van meer tot meer toe.

Eenen zytak der Kempische Vaert, zoo dikwyls gevraegt en zoo vurig verlangd, hebben wy eyndelyk dit jaer bekomen, en men is reeds sedert eenigen tyd aan deszels delving begonnen. Dezen zytak zal zekerlyk door den aanvoer van kalk en andere mestspecien die men alhier in 't kort aan voordeelige pryzen zal kunnen verkrygen, aan den landbouw eene groote uytgebreydheyd doen geven. Boven het voordeel welk den akkerbouw hierdoor zal winnen, zal den zelven aan onze omstreken nog in korte jaren eene geheele herschepping bezorgen.

Mogte onze stad door yzeren spoorbanen (waer van er meer dan een ontwerp bestaet) alsmede met steenwegen naer de hoofdplaatsen der cantons, en eenen steenweg op Tilburg worden begunstigd, dan zoude men deszels welvaert des te meer als toeverzekert kunnen aanzien.

NYVERHEID EN KOOPHANDEL.

De tykfabrieken, den voornaemsten nyverheydstak dezer stad, blyven by voortdoring in eenen hoogst kwynenden staet, en het is te vreezen, dat deze, welke steeds beroemd waren en vele huysgezinnen een bestaen opleverden, hoe langer hoe meer, by gebrek aan vreedige uytwegen, die niet dan by middel van voordeelige commerciele tractaten met de naburige en andere landen kunnen worden wedergekregen, zullen te niet gaen. — Het is grootendeels door de kanten, die meest door de vrouwen en dochters van wevers worden bewerkt, en welke sedert eenige jaren tamelyk goed worden verkocht, dat de tykfabrieken nog eenigzins in werking zyn gebleven. — Wenschelyk ware het dat de tykwevers, welke van dag tot dag by gebrek aan werk, door het bureel van weldadigheyd meer en meer moeten worden ondersteund, en hier door de inkomsten zoo van het gezegd bureel als van de stad uytputten, hunne kinderen meerder op den landbouw deden toelleggen, ten minste zoo lang dat men in deze omstandigheden moet verkeeren. — Den landbouw, welken alhier geene armen te veel heeft, zoude

hen alhoewel hy geene groote winsten palaet, echter van eene droevige armoede bevryden en ook den noodige behoeften toeverzekeren en verschaffen.

De dry fabrieken van gekleurd papier etc. etc. worden in tegendeel hoe langer hoe meer belangryk en bezigen gedurig een groot aental werklieden. — Ook blyven de eenige fabrieken van siamoisen en kotonnetten met een goed gevolg, doch moeelyk, tegen hunne mededingers van Vlaenderen werken.

Wyders schynen de alhier bestaende huydevetteryen meerder uytgebreyd te worden en vermenigvuldigen ook jaerlyks. — De zoutziedery blyft omtrent dezelfde verzendingen behouden en men verhoopt ook dat de ondernemers van de onlangs opgerigte zeepziederyen, welke voor hun begin goeden voortgang doen, ten beste zullen gelukken.

Wat den koophandel betreft, deze is sedert ons laetste Verslag niet verbeterd, en de gemackte steenwegen in de zuyder Kempen zyn hier gedeeltelyk de oorzaak van. — De bewoners dier streck, die voortyds hunne benoodigde waren voor een groot gedeelte alhier kwamen aenkoopden, gaen uyt hoofde van de gemakkelyke communicatiën welke zy met de groote steden van het land hebben verkregen, hun thans ten deele aldaer voorzien. Doch wy vertrouwen dat den handel door den bekomen zytak der Kempische Vaert zal aengroeyen, en indien men met yzeren wegen en eenen steenweg op Tilburg wierd begunstigd, zoude hy waerschyndlyk zoo als vóór de staetsverandering van 1830 den zelfden rang verkrygen.

Ten slotte, Myne heeren, leggen wy ter tafel tot U. narigt, ingevolge den zin der gemeente wet, het door ons opgemaakt ontwerp van de stedelyke begrooting voor 1846, hetwelk wy aen uwe beraming onderwerpen.

Aldus gedaen en voorgelezen in de openbare zitting van den gemeente Raed der stad Turnhout, datum als boven.

Ter ordonnantie:
Den Secretaris,
J. J. D. CAPET.

Den Burgemeester,
J. A. A. DIEBCKX.

